

Ἄρ. 43

Ἀπόδειξις ἐθνικῆ
τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως κατοίκων χριστιανῶν

(Ἔτος 1841, Φεβρουαρίου 24)

Δι' ἧς γίνεται δῆλον ὅτι ὅλοι μικροί τε καὶ μεγάλοι κάτοικοι τῆς Φιλιππουπόλεως, ἔμποροι καὶ ἰσαφλῆδες καὶ οἱ ἐν ταῖς διαφόραις χώραις κατοικοῦντες εὐπειθεῖς ραγιαδες τοῦ Κραταιοτάτου, Γαληνοτάτου, Εὐσπλαγχνικωτάτου καὶ Δικαιοτάτου Ἐνακτος Σουλτᾶν Ἀπιοὺλ Μεσδιτ ἐφέντη μας, (οὗ τὸ κράτος εἴη ἀήτητον καὶ ἀκαταμάχητον εἰς τοὺς αἰῶνας), ὅλοι κοινῶς συμφωνήσαμεν μεθ' ὅρκου τοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ συνετάχθημεν εἰς σῶμα ἀμέριστον καὶ ἀχώριστον ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἵνα γράψαντες εἰς τὴν Πανσέβαστον ἡμῖν Παναγιότητα ἀπαιτήσωμεν μετὰ μέσον τῆς τὸ ἀπὸ τοῦ Κράτους μέγα ἔλεος καὶ ἄκραν φιλανθρωπίαν του πρὸς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν μιᾶς Ἐθνικῆς Ἐξάδος, ἂν οὐχὶ Δωδεκάδος, ἥτις νὰ ἐπαγορευθῆ πρὸς τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην Βασιλικά ἔσοδα καὶ ἔξοδα μεθ' ὅρκου κατὰ τὰ βασιλικῶς ὠρισμένα Νέα Σιουρούτια καὶ τὴν τῶν ἐτησίων Δωσιμάτων μας, τὸ Ταμεῖον κρατοῦσα νὰ γνωρίζῃ εἰς τὸ ἔθνος τὸ κατὰ καιροὺς Βασιλικῶς ὀρισθησόμενον χρέος. Οἱ ἐν τῇ Ἐξάδι ἢ Δωδεκάδι συστηθησόμενοι θέλει ἐκλέγονται ἐτησίως ὑπὸ τοῦ ἔθνους καὶ θέλει πληρῶνῃται εἰς ἕκαστος μισθὸν συμφωνηθησόμενον κατ' ἀξίαν. Οἱ τοιοῦτοι χρεωστοῦσι κατὰ τὰς διαταχθησομένας ὥρας τῆς ἡμέρας νὰ παρευρίσκωνται ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ ἔθνους ὠρισμένῳ τόπῳ *δρκευμένοι* ὄντες ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἐνακτος νὰ φυλάττωσι τὸ δίκαιον ἐνὸς ἐκάστου τῶν πτωχῶν χωρὶς τινος προσωποληψίας ἢ δωροδοκίας. Ἐὰν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἢ ἄλλος τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους μας λάβῃ τινὰ καταδρομὴν ἀπὸ τινος τῶν Ζαλήμηδων, ἢ ἐκ τινος διαβολῆς καταντήσῃ ἢ εἰς ἐξορίαν ἢ ὁποιαδήποτε παιδείαν ἢ ζημίαν τινά, εἰς τοιαύτην περίστασιν χρεωστοῦμεν ὅλοι κοινῶς, ὡς ἐν σῶμα ἐν μιᾷ ψυχῇ νὰ δικαιώσωμεν, ἐλευθερώσωμεν καὶ ἀποζημιώσωμεν τὸν τοιοῦτον ἕως ὀβολοῦ· διότι ὅταν τινὲς παιδεύονται διὰ ἔθνος, ἢ παιδεία ἐννοεῖται τοῦ ἔθνους. Ἐὰν δέ τις ἐκ διαβολῆς τινος ἢ συγκοφαντίας κἂν δι' ἰδικὰ του ἰντερέσα ὑποπέσῃ εἰς οἰανδήποτε παιδείαν, ὅλοι κοινῶς χρεωστοῦμεν νὰ συνδράμωμεν λόγῳ καὶ ἔργῳ εἰς βοήθειαν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς δεινότητος ἀπαλλαγὴν, καὶ ἀποζημιώσιν. Χρεωστοῦμεν ὅλοι κοινῶς ὡς σῶμα νὰ πονῶμεν καὶ νὰ φροντίζωμεν διὰ καθένα, ὡς τὸ σῶμα διὰ τὰ ἴδιά του μέλη, ὁμοίως καὶ τὰ μέλη νὰ συνδράμωσιν εἰς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν τοῦ σώματος.

Γίνονται οὖν δύο ὅμοια ἀντίγραφα γράμματα ἐσφραγισμένα ἀπὸτε τῶν προκρίτων τοῦ ἔθνους μας καὶ ἀπὸ τῶν ἰσαφίων τῆς πόλεως, ἀπὸ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ ἔθνους καὶ Μουχτάριδων τῶν Μαχαλέδων, προεστώτων καὶ τῶν μεγαλητέρων χωρίων τοῦ Καζᾶ Μουχτάριδων πρὸς ἔνδειξιν καὶ ἀσφά-

K. Mylonas
Αποφ. 43:
Ἐπιτομὴ τῆς
Πρωτοβουλίας
Αθ. 7. 1939-40
σ. 77-81.

λειαν ἑνὸς ἐκάστου τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους μας, ὧν τὸ ἓν φυλάττεται εἰς τὴν Κάσσαν τῆς Δηποτηζιώνης τοῦ ἐμπορικοῦ συστήματος, τὸ δὲ ἄλλο εἰς τὴν Κάσσαν τοῦ Ἴσαναφίου τῶν Ἀμπατζήδων.

Ἀμφότερα ἔχουσι τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ κριτηρίῳ Δικαιοσύνης.
Ἐν Φιλιππουπόλει, τῆ 24ῃ Φεβρουαρίου 1841.

Σημείωσις. Τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἐναπόκειται νῦν ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης Φιλιππουπόλεως. Ἀποτελεῖται ἐκ 36 στίχων, πυκνῶς γεγραμμένων ἐπὶ παχέος χάρτου ὕψ. 0,36 καὶ πλ. 0,24 τοῦ μέτρου. Εἶναι κεκυρωμένον διὰ 28 σφραγίδων, ἐξ ὧν 10 Ἑλληνικαὶ τῶν ρουφετίων Φιλιππουπόλεως ἀχτάρηδων, κουμτζήδων, ραφτάδων, γουναράδων, μπακάληδων, μπουσταντζήδων, καζαντζήδων, παπουτζήδων, τακιτζήδων, ἀσταρτζήδων, 4 Βουλγαρικαὶ τῶν κομποπόλεων Καρλόβου, Κλεισούρας, Κοπρισιτίσης καὶ Σόποτι καὶ 14 τουρκικαὶ. Τὸ περιεχόμενον εἶναι ὅτι ἐλλείπουσι ἐν αὐτῷ αἱ σφραγίδες τῶν κυριωτάτων ἐν Φιλιππουπόλει ρουφετίων, τοῦ τῶν ἀμπατζήδων καὶ τοῦ τῶν καυταντζήδων. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι τὸ πρωτότυπον καὶ οὐχὶ ἀντίγραφον, εἰκάζεται ὅτι δὲν διεξεπεραιώθη δι' ἀγνώστους ἡμῖν λόγους. Αἱ τουρκικαὶ σφραγίδες εἰκάζεται ὅτι εἶναι αἱ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἔθνους, τῶν μουχτάριδων τῶν μαχαλέδων καὶ τῶν προεστώτων τῶν μεγαλυτέρων χωρίων τῆς ἐπαρχίας (καζᾶ). Ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως τὸ ἔγγραφον ἔχει σπουδαιότητα, διότι μαρτυρεῖ τὸν συνασπισμὸν τῶν χριστιανῶν πρὸς ἀπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἔναντι τῶν αὐθαιρεσιῶν τῶν κυβερνητικῶν ὀπαλλήλων ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν καὶ εἰσπραξίν τῶν κρατικῶν φόρων καὶ τὴν συνεργασίαν καὶ ὁμόνοιαν τῶν ἐν Φιλιππουπόλει ἑσναφίων, πάντων Ἑλληνικῶν, μετὰ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ κομῶν καὶ κομποπόλεων Βουλγαρικῶν.

Ἀρ. 44

Ἰσολογισμὸς τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς Ἑλλ. κεντρικῆς σχολῆς
(Κώδ. Η, σελ. 196—197, ἔτ. 1846, XI 1)

1846 Φεβρουαρίου Γ. Παλάνζιον ληψοδοσίας τῆς ἀνοικοδομῆς τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς Φιλιππουπόλεως ἐπιστατήσαντος τοῦ τε κυρίου Ἰωάν. Κ. Οὐσιακῆ καὶ κυρ. Δεωνίδα Σακελλαρίου, ὡς καὶ χωριστὰ ἐν πρὸς ἓν φαίνεται. Λαβεῖν ὅσα ἀπὸ κυρ. Στοῖάννου Κούρτοβιτζ ἀπὸ καπιτάλι τῆς σχολῆς 40.592

»	» ἀπὸ Παπᾶ Κυριάκου (πάντως χρέος πρὸς τὴν σχολὴν)	5.000
»	» ἢ προσφορὰ τοῦ Κομιζοπούλου διὰ τοῦ Πασχάλη Παπαδάτη	5.000
»	» ἢ προσφορὰ τοῦ πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου Ζερβαΐδου διὰ Γκέσογλου	5.200
»	» ἀπὸ ἁγίου Φιλιππουπόλεως	1.000
»	» τὸ ἐσνάφιον γουναράδων καὶ μπακάληδων ἀπὸ 250	500
»	» ἀπὸ Κωνσταντίνου Χ' Σωτηρίου	10.000
»	» » ἐνοίκια καπηλείων τοῦ 1846	1.600
»	» ἀπὸ Νεδέλτζον	5.000
»	» » δωρεὰν Στοῖάννου Θεοδώρου	4.000
»	» » τόκους καὶ κεφάλαια ἀπὸ μοναστηρίου Βατσκόβου	7.576

Τὸ ὅλον 85.470 (ὀρθῶς 85.468)

(Εἰς τριάκοντ' ἀθήλας καταγράφονται αἱ δαπάναι καθ' ἑκάστης αἱ γινόμεναι διὰ τὸ ὑλικὸν καὶ τὴν ἐργασίαν, καλυφθεῖσαι πᾶσαι ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων).

Ὑπογράφονται ὡς μάρτυρες : Στοῖωᾶννος Θεοδώροβιτς μάρτυς, Κων. Χ'' Σωτηρίου μάρτυς, Εὐστάθιος Τζηρώνη μάρτυς, Ἰσκρος Βούλκου μάρτυς, Πέγιος Γεωργίου μάρτυς, Δημήτρ. Π. Καζαντζιόγλου μελὲτ βεκίλ, Στάντζιος Ἰωάννου Μελέτ-βεκίλ, Χ'' Ἰωάν. Χρήστου Κοϊμτζόγλου, Γ. Κ. Κεντινένογλου μάρτυς, Στοῖλας Δημητρίου πρωτομ. καφταντζήδων, Δημήτριος Βούλκου πρωτομ. γουναράδων, Ἀργύρ. Κ. Χριστοδούλου πρωτομ. μπακάληδων.

Σημείωσις. Ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου μεμαρτυρημένου ὑπὸ τῶν τότε δημογερόντων καὶ τῶν πρωτομαϊστόρων τῶν ἐναφίων διαπιστοῦται ὅτι ἡ καίσα Ἑλληνικὴ σχολὴ ἀνεκτίσθη ἐπιστατοῦντος τοῦ πρωτομαϊστορος τότε τῶν ἀμπατζήδων Ἰωάννου Κωνστ. Οὐσιακλή (1846—1851) καὶ τοῦ ἐμπόρου Λεωνίδα Σακελλαρίου δαπάνῃ αὐτῆς τῆς Κοινότητος. Διότι ἐξαιρουμένων τῶν προσφορῶν Κομιζοπούλου (5000), πρίγκιπος Ζερβαΐδου (5200), μητροπολίτου (1000), δύο ἐναφίων (500) καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ Στογιάννου τζορμπατζή Θεοδώροβιτς (4000), ἑ. ἑ. ποσοῦ 15.700 γρ. ἡ λοιπὴ δαπάνη ἐκαλύφθη ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῆς σχολῆς, ὅπερ τότε ἀνήρχετο εἰς γρ. 167.557, ταμιεύοντος τοῦ Στογιάννου Κουρτοβιτς Τσαλόγλου, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ μικροῦ Βούλκου τζορμπατζή, καὶ ἐξ ἄλλων χρημάτων τῆς κοινότητος διαχειριζομένων ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ ἐπιστραφέντων. Διότι τὰ ληφθέντα παρὰ τοῦ Κυριακού Παπᾶ (5000), Κωνσταντίνου Χ'' Σωτηρίου (10000) καὶ Νεδέλτσου δευτεροτόκου υἱοῦ τοῦ ἐν ἔτει 1841 ἀποθανόντος μεγάλου Βούλκου Θεοδώροβιτς μὴ δηλούμενα ὡς προσφορά ἢ δωρεὰ δέον νὰ ὑποληφθῶσι καθ' ἡμᾶς χρημάτων τῆς κοινότητος τετοκισμένα παρ' αὐτοῖς καὶ ἐπιστραφέντα. Τοῦτο δὲ φαίνεται μοι εὐλόγοφανές, διότι ἂν ὁ Παπᾶς καὶ ὁ Νεδέλτσος πλούσιοι ἐμπόροι ἠδύναντο νὰ προσφέρωσι τὰ σημειούμενα ποσά, ὁ Κωνσταντῖνος Χ'' Σωτηρίου, πάππος μητρόθεν τοῦ χαράσσαντος τὰς γραμμὰς ταύτας, ἀπλοῦς ἐργαστηριαρχὸς καραμπατζῆς δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοιαύτην ἡγεμονικὴν δωρεάν ἄνευ κλονησμοῦ τῆς ἐργασίας του. Δὲν ἦτο πλούσιος ἀποθανὼν μετὰ δεκαπενταετίαν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ μιᾶς οἰκίας κατέλιπεν εἰς τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του, συγκειμένην ἐκ συζύγου, πέντε θυγατέρων (τῶν τεσσάρων ἀνεκδότων) καὶ ἐνὸς υἱοῦ τοῦ Χ'' Σωτηρίου, ἀναλαβόντος τὴν ἐργασίαν. Ἄν ὅμως καὶ τὰ ληφθέντα παρ' αὐτῶν 20.000 γρ. ὑποληφθῶσιν ὡς προσφορά, τότε ὁ μεγαλύτερος χορηγὸς διὰ τὴν ἀνάγεσιν τῆς σχολῆς εἶναι ὁ καραμπατζῆς **Κωνσταντῖνος Χ'' Σωτηρίου**, Στενιμαχίτης καὶ ἴσως διὰ τοῦτο μετὰ τὸν παντοδύναμον καὶ ζάπλουτον δημογέροντα τότε Στογιάννον Θεοδώροβιτς ὑπογράφεται αὐτὸς δεύτερος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ὅλη δαπάνη τῆς σχολῆς ἀνελθοῦσα εἰς 85.470 ἐκαλύφθη ἐκ προσφορῶν 35.600 γρ. ἐξ ὧν μόνον τὰ 9.000 προήρχοντο ἐκ Βουλγάρων, καὶ ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῆς σχολῆς καὶ τῆς κοινότητος. Τὰ μνημονευόμενα καπηλεία, ὧν τὰ ἐνοίκια τοῦ 1846 διετέθησαν ὑπὲρ τῆς σχολῆς, ἦσαν προσοδοφόρα τῆς κοινότητος κτήματα γνωστὸν δὲ ἐκ τῶν κωδίκων εἶναι ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Βατσκόβου εἶχεν ἔκπαλαι τῆς κοινότητος χρήματα, προωρισμένα διὰ φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Ἰδωμεν νῦν τί γράφει περὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς ἑλλ. σχολῆς ὁ κύρ Κωστάκις τοῦπίκλην Μωραβένωγλου (Μωραβένωφ) ἐν τῷ περιύστῳ ἱστορικῷ του ἔργῳ (!) «ὑπόμνημα περὶ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Φιλιππουπόλεως», ἔκδ. δήμου Πλόβδηφ, ἔτ. 1930, σελ. 136.

«'Εν τιαύτη καταστάσει διετέλουν οί Γκουντελάδες (οί Έλληνες Φιλίππουπολίται οί κατ' αὐτὸν ἐκ Βουλγάρων πάντες καταγόμενοι), οίτινες σήμερον ὑπερηφανεύονται καὶ δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐκκαθαρίσωσι μετὰ τὴν πυρκαϊάν τὸν χῶρον τῆς κατακαίσεως σχολῆς. 'Αλλ' ὁ τζορμπατζῆς Στογιάννος Θεοδώροβιτς Τσαλόγλου συγκινηθεὶς προσεκάλεσεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν μητρόπολιν τοὺς προκρίτους καὶ ἤνοιξε κατάλογον ἐράνων πρὸς ἀνέγερσιν νέου τῆς σχολῆς κτιρίου καὶ ἐνέγραψεν εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιερέως Νικηφόρου διὰ 20.000 γρ. ὃν διαμαρτυρηθέντα διεβεβαίωσεν ὅτι αὐτὸς θὰ καταβάλῃ τὸ ποσόν· μετὰ τοῦτο ἐνέγραψε τὸ ἴδιόν του ὄνομα διὰ μέγα ποσόν, τὸ τοῦ υἱοῦ του (Γεωργίου) τοῦ ἀνεψιοῦ του Σάλτσου, τοῦ γαμβροῦ του (Μήτσορα). Μετὰ τούτους ἐνεγράφησαν οί Χατζῆ Γιοβανῆς Χρ. Κοϊμτζόγλου, ὁ Στάντζιος (Ἰωάννου), ὁ Πέγιος (Γεωργίου), οί ἀδελφοί Γκέσογλου, ὁ Νέμτσογλου καὶ ἄλλοι. Μετὰ τοῦτο ἀμέσως ἔγραψεν εἰς Μπέλοβον, Περιστεράν, Μπατάκ καὶ ἀλλαχοῦ διὰ τὴν οἰκοδομήσιμον ἔλῃν καὶ οὕτω ἀνηγγέρθη ἡ σχολή, ὡς ἔχει σήμερον. Μετὰ τὴν περάτωσιν τοῦ κτιρίου προσεκάλεσεν εἰς τὴν μητρόπολιν τοὺς πολίτας εἰς νέαν συνέλευσιν, ὅπως συσκεφθῶσι περὶ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως τῆς σχολῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, ἂν μὴ εἶναι ἱκανοποιημένοι ἐκ τοῦ διορισμένου Διαμαντάκι. Ὡς πρὸς τὰ μέσα ὥρισε τὸ ἐναπομείναν τῆς σχολῆς κεφάλαιον νὰ τοκισθῇ καὶ ἐκ τοῦ τόκου νὰ συντηρῆται ἡ σχολή, μὴ ἐπαρκοῦντος δὲ τούτου ν' ἀναλάβωσι τὰ ἐσνάφια τὴν συμπλήρωσιν τῆς συντηρήσεως πληρώνοντα τόκους ἐτησίους δι' εἰκονικὰ γραμμάτια χρέους αὐτῶν πρὸς τὴν σχολὴν γρ. 5—10 χιλιάδων...»

Ἐκ παντὸς τοῦ ἱστορουμένου ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἀληθές ὅτι τῇ προτάσει τοῦ Στογιάννου Θεοδώροβιτς, δημογέροντος τότε, ἐλήφθη ἀπόφασις ἐν γενικῇ συνελεύσει τῆς κοινότητος περὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πυρποληθείσης σχολῆς. Πάντα τὰ ἄλλα εἶναι ἐκ τῶν συνήθων ψευδολογιῶν τοῦ κ. Κωστάκι, ὅστις βουλγαροποιήσας ἅπασι τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα τὰ πάντα ἀποδίδει εἰς τοὺς Βουλγάρους, τὴν τε ἴδρυσιν καὶ συντήρησιν τῶν εὐαγῶν τῆς κοινότητος ἰδρυμάτων, ὡς ποτε ὁ μανιακὸς Θράσυλλος Ἀϊζωνεὺς κατερχόμενος καθ' ἐκάστην ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ κατέγραψε τὰ εἰς τὸν λιμένα εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα πλοῖα λεπτομερῶς μετὰ τοῦ φόρου τῶν καὶ ὑπελάμβανεν αὐτὰ ὡς ἴδια μακαρίζων ἑαυτὸν διὰ τὸν πλοῦτον του !!!

Τὸ νέον κτίριον τῆς σχολῆς, διώροφον, ἐστέγασε μέχρι τοῦ 1900 τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον, τὸ γυμνάσιον καὶ τὰ Ζαρίφεια διδασκαλεῖα τῶν ἀρρένων· μετὰ δὲ τὸ 1900 ἰδρυθεῖσης τῆς Μαράσλειου σχολῆς καὶ περιλαβούσης πάντα τὰ τῶν ἀρρένων σχολεῖα μετεβλήθη εἰς παρθεναγωγεῖον περιλαβὸν τὴν ἀστικὴν σχολὴν τῶν θηλέων ἐξατάξιον καὶ τὸ τριτάξιον Ζαρίφειον διδασκαλεῖον, τοῦ παλαιοῦ κτιρίου τοῦ παρθεναγωγείου Σαρή Σταύρου μεταβληθέντος εἰς οἰκοτροφεῖον τῶν θηλέων. Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος τῷ 1906 διετέλεσε παράρτημα τοῦ παρακειμένου Βουλγαρικοῦ παρθεναγωγείου καὶ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν διατελεῖ δημοτικὸν Βουλγαρικὸν σχολεῖον ὑπὸ τὴν προσωνομίαν τοῦ Τσαλίκοφ, διότι πάντες οἱ Βούλγαροι πιστεύουσιν, ἀφοῦ τὸ λέγει ὁ κ. Κωστάκις, ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Στογιάννου Θεοδώροβιτς, Τζαλίκοφ !!! Οὕτω γράφεται ἡ ἱστορία.

Ἐρανος ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, περὶ οὗ ἤκουσε προφανῶς ὁ κ. Κωστάκις, ἐγένετο τῷ 1831, ἔτη 15 πρὸ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς σχολῆς (ἴδε ἄνωτ. ἔγγρ. 25), ἀλλὰ τὴν πρωτοβουλίαν τούτου ἔλαβεν ὁ μητροπολίτης καταβαλὼν πρῶτος 2000 γρ. καὶ οὐχὶ ὁ τζορμπατζῆς Στογιάννος Θεοδώροβιτς καταβαλὼν μόνον 1500, τοῦ ἀδελφοῦ του Βούλκου καταβαλόντος 3000, τοῦ ἐξαδέλφου του Βούλκου Κούρτοβιτς 5000 καὶ ἄλλων ἀνά 1500 καὶ 1000. Ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ ἐράνου ἐκεῖνο ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν συγγενῶν τοῦ Στογιάννου Θεοδώροβιτς, δηλ. τοῦ υἱοῦ του, τοῦ γαμβροῦ του καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του, οὗς μνημονεῖ ὁ κ. Κωστάκις. Ὁ Χατζῆ Γιοβανῆς

Κοϊμτζόγλου ἐπέβαλε πρὸς τὴν κοινότητα γρ. 1200, ὁ Στάντζιος 200, ὁ Πέγιος 250, ὁ Γκέσογλου 600, οἱ ἀδελφοὶ Γκέσογλου οὐδὲν ἔδωκαν, τὸ αὐτὸ χάρις καὶ ἀλλοῖς.